

Zvezin statut mora biti tak, da se da iz njega spoznati, da more zveza izpolnjevati dolžnost revizije, posebno pa mora statut določiti zvezino pokrajino in določbe o postavljenju revizorja, kakor tudi način in obseg revizij.

§ 4. Zvezino načelstvo mora po § 2., odstavku 2., določenim oblastvom imenovati zadrage (društva), ki pod zvezo spadajo, z dokazilom priznane jej revizijske pravice, kakor hitro je dobilo priznanje, in mora slučajne premene nemudoma naznaniti.

§ 5. Pravica, postaviti revizorja, more se zvezi odtegniti:

1. Ako zveza raztegne svojo delavnost tudi na druge predmete, ki niso zaznamovani v statutu.

2. ako zveza ne izpolnjuje naložene ji dolžnosti revizije,

3. ako je število zadrug ali društev, pripadajočih k zvezi, tako padlo, da se zdi izključeno njeno uspešno delovanje. Odvzetev se izreče po zaslišanju zvezinega načelstva po oblastvu, ki ima tudi pravico, jo podeliti.

§ 6. Pri reviziji mora se revizorju, v pravi obliki legitimiranemu, dovoliti, da pregleda vse knjige in vsa pisma, preišče blagajno, kakor tudi vrednostne papirje, dolžna pisma in blago; nadalje se mu mora dovoliti vstop v vse poslovne in oskrbovalne prostore.

Kjer obstoji nadzorno svetovalstvo, mora se isto privzeti k reviziji.

§ 47. Revizor mora poročati o uspehu revizije načelstvu zadrage ali društva in izvršitev revizije nemudoma naznaniti oblastvu, določenemu po § 2., odstavku 2.

Ako je postavila revizorja zveza, vrši se poročilo po zvezinem načelstvu, ki mora poročilo preskušati in uspeh svoje preskušnje poročilu dodati.

O načinu sestave poročila revizijskega morejo se splošni napotki dati po ukazih.

§ 8. Načelstvo zadrage (društva) mora takoj po vzprejetju revizijskega poročila, ako obstoji nadzorno svetovalstvo, v skupni seji z le-tem sklepati o poročilu in revizijsko poročilo pri sklicanju prihodnjega občnega zborovanja naznaniti kot predmet sklepanja.

Pri občnem zboru se mora popolno revizijsko poročilo pri sklicanju prihodnjega občnega zborovanja naznaniti kot predmet sklepanja.

Pri občnem zboru se mora popolno revizijsko poročilo s pripomnjami načelstva vred prečitati. Pri tem se mora nadzorno svetovalstvo in ako ne obstoji nadzorno svetovalstvo, načelstvo izreči o uspehu revizije.

§ 9. Ako se pri reviziji pokaže, da se ni ravnalo po postavnih in statutarčnih določbah, in ako se revizorju ne izkaže odstranitev konstatiranih pomanjkljajev v času, določenem po revizorju, mora revizor, ako je postavljen od zveze, po zvezinem načelstvu, drugače pa neposredno, predložiti prepis revizijskega poročila s pojasnenjem ako potrebno oblastvu določenemu po § 2., odstavku 2.

§ 10. Revizor ima, v kolikor to vprašanje pri njegovem imenovanju po zvezi ni drugače rešeno, pravico, da zahteva povrnitev gotovih stroškov in, da se mu plača delo v razmerju z zamujenim časom.

Ce bi se ne mogli združiti v tej reči, se morajo revizijski stroški določiti po oblastvu, določenem po § 2., odstavku 2., in naložiti zadrugi (društvu).

§ 11. Člani načelstva zadrage (ali društva) se morajo po oblastvih, določenih po točki 2., odstavek 2., prisiliti na to, da izpolnjujejo odredbe v točkah 6. in 8., s kaznijo od 20 do 200 kron.

Te kazni zaradi nereda se plačujejo v blagajnico za uboge istega kraja, kjer ima zadruga (društvo) svoj sedež.

§ 12. Pridobitne in gospodarske zadrage, podložne reviziji po deželnem odboru v tej meri, ki jo zahteva ta postava, so izvzete iz določeb le-te postave.

Da se ta oprostitev prizna, mora deželni odbor pristojnemu trgovskemu sodišču tekom jednega meseca potem, ko stopi ta postava v veljavo, navesti imenoma vse njegovi reviziji podložne zadrage.

Slučajne premene se morajo naznaniti nemudoma trgovskemu sodišču.

§ 13. Revizor je zavezan molčati o uradnih in opravičnih rečeh, ki jih je izvedel po reviziji. Samo v kolikor so predmet njegovega grajanja, sme o njih govoriti v revizijskem poročilu.

§ 14. Vse vloge in naznanila z njih prilogami, ki so sestavljene na podlagi te postave, so pristojbine in koleka proste.

§ 15. Da izvedo to postavo, dobili so nalog pravosodni minister, trgovinski in minister notranjih stvari.

* * *

Ako torej Bog dá, imeli bomo v kratkem času že toli zaželjeno postavo glede revizije posojilnic, katera bode prinesla neizmerno veliko haska vsem onim zadrugam, katerih načelstva imajo pred očmi pravi namen, to je jedini poglobitni smoter samopomoči svojih zadružnikov brez vsake politične primesi. Ravno tako pa bode odkrila ta postava tudi mnogo do sedaj umetno prikritih ran in različnih nedostatkov, ki so pravi razvoj do sedaj ovirali in ki bi bili v marsikaterem kraju lahko povzročili prej ali slej popolni polom ne le zadrage same, nego polom celega zadružnega okrožja. In da se to prepreči ter da se vzdrži zlasti naše slovensko posojilništvo pri svojem dosedanjem dobrem imenu, to je bila gotova srčna želja vsacega strokovno izobraženega posojilničarja. Iz teh vzrokov torej tudi mi to postavo z veseljem pričakujemo.

Obrtnijske raznoterosti.

Deželni odbor kranjski je dobil od dež. zbora naročilo, da se pri nakupovanju bikov plemenjakov iz deželnih sredstev ozira na domačo prirejo ter kupuje v deželi take bike, ako so v čistih pasmah in primerni kakovosti na razpolago. Deželni

odbor bo jeseni o priliki premovanja goved, nakupoval sposobne bike po posebni komisiji, na kar že sedaj opozarjamo živinorejce, ki imajo čistokrvne, sposobne bike v reji,

Deželni odbor kranjski oddajal bo meseca oktobra 1901 bike plemenjake cikaste in sive pasme proti povračilu polovice nakupnih stroškov, in sicer v prvi vrsti občinam, v drugi pa tudi zasebnim živinorejcem. Prošnje je vložiti pri deželnem odboru v Ljubljani in vsaki prošnji je priložiti 20 kron, katere zapadejo, če prosilec noče prevzeti odkazanega mu bika.

Kmetijstvo.

Prvo mleko teletu, potem kravi.

Pri nas je še močno razširjena navada, da se krava po porodu najprej pomolze, in da se dá tisto mleko kravi izpiti. Te navade pa ni mogoče odobravati, ker je tako ravnanje nepravilno. Prvo mleko, ki se tudi „mlezva“ imenuje, naj se na vsak način prepusti mladiču in še le tisto mleko, katerega tele ne more posesati, naj se izmolze in porabi za kravo. Prvo mleko, ki se pozna na tem, da je rumeno in bolj gosto, je namreč posebno prikladno za novorojenega teleta, ker je veliko bolj tečno in veliko lažje prebavno, kakor poznejše mleko. Razun tega je pa tudi bolj slano, kakor navadno mleko, vsled česar se tele veliko hitreje in lažje sčisti. Nekateri živinorejci sploh ne odobravajo tega, da bi se dalo kravi, izdelani po porodnih bolečinah, njeno mleko piti. Izkušnje pa uče, da je mlezva še najbolj tečna pijača za take krave, in da je več vredna, kakor z otrobi oblojena pijača. V Švici, kjer je živinoreja na jako visoki stopinji, je sploh običaj, da dobi krava tisto prvo mleko, ki ostane teletu. In če ga krava ne mara, ga ji pa vlijejo, ker so ondotni živinorejci trdno prepričani, da je ni bolj zdrave in bolj močne pijače za take krave, kakor je mlezva. Nepravilno pa je, da se krava ali telica že pred porodom izmolze, ker se na ta način vpliva na hitrejši porod; to pa ni dobro. Tudi pridejo novorojena teleta pri takem ravnanju ob najboljše prvo mleko. Pri dobrih kravah se sicer rado zgodi, da se vime močno napne pred porodom tako, da se je bati vnetja ali takoimenovanega „sajevca“. Vender naj se tudi v takem slučaju, dokler le mogoče počaka z molžo. Le ko bi mleko začelo kapljati iz sescev, in ko bi bila krava podvržena vnetju vimena, le tedaj se ji naj odvzame nekoliko mleka pred porodom, sicer pa ne.

Kmetijske raznoterosti.

Kako treba pripraviti nove sode? Izurjen vinogradnik ve to dobro, mnogi pa vender ne ravna jo prav in si napravijo veliko škodo na vinu z novimi sodi. Nov sod izperi večkrat z vrelo vodo in sicer tolikokrat, da bo šla čista voda iz njega; dokler nov sod ni zadosti izpran, gre temno rujavkasta voda iz njega. Potem sod napolni s čisto vodo, katera se nekaj časa vsak dan mora spremeniti. Nazadnje se še izpere z vrelinim vinom, ki se naj pusti v sodu nekaj časa, ker potem dobi sod dober vinski duh. Še na drug način se pri-

pravi sod. V sod se vlije vrela voda, v kateri je raztopljeno 5 odstotkov sode. Sod se zabije in večkrat izpere. Potem se še izpere s čisto vodo in na to pa se z vrelinim vinom zapari.

Izabela se je v poslednjih desetletjih močno razširila po naših vinogradih, odkar je stari trs začel hirati. Izabela pa je povsod bujno rastla in donašala obilo grozdja, posebno po brajdah. Le škoda, da izabelno vino nima tistega prijetnega okusa, kot iz domačih trt, ker ni čistokrvna žlahtna trta. Njeno vino ima nekak neprijetni okus, tudi barva ni lepa, tako, da se mora le po ceni prodajati, za tretjino ali pol ceneje kot navadno belo ali rudeče vino. Neprijetni okus pa je najbolj v jagodnih mehovich, ako se ti močno stiskajo. Ako se pa vzame le drozgovec in mošt od prvega stiskanja, je vino belkasto in ima le malo izabelinega okusa. Po leti, ko se je tako vino dvakrat pretočilo, se okus precej zgubi in se izabelina le malo loči od navadnega belega vina. Zato svetujem, da se posebej v sode naliije drozgovec in mošt od prvega stiskanja, mošt od ostalih stiskanj pa tudi posebej ter se porabi za domačo rabo. Glede izabele pa moram dostaviti, da se zelo moti, kdor misli, da se ta trta ustavlja trtni uši. To ni res. Malo delj res zdrži napad trtne uši, a končno se tudi ona posuši. Ker se trtna uš še zmirom naprej širi na vse strani, pač ne kaže izabele saditi, temveč le na ameriških trtah cepljene domače trte. Dr. Vošnjak.

Kleti puščajte v jeseni tako dolgo odprte, dokler ne začne zmrzovati. Kleti, ki so globoko v zemlji, so lahko dalje časa odprte kakor one, ki so plitve. Ako na eni strani brije skozi odprtine v klet mrzel veter, zadelaj jih na tisti strani, na nasprotni pa pusti odprte. Pri lepem in ne premrzlem vremenu odpri vse odprtine, da pride v klet svež in čist ter hladen zrak, slab in zaduhel pa gre ven. Kakor je poleti hladna klet boljša, tako tudi po zimi, da le ni tako mrzla, da bi zmrzovalo.

Čebelar za zimo skrbi za primeren kraj, kjer bo mir in jih ne bo nič motilo. Košev ali panjev ne smeš puščati prosto, ampak jih postavi, če nimaš zaprtega uljnaka, za stene, kjer ne bo veter prehudo po njih pihal. Čebele se po zimi stisnejo skupaj kakor jagode na grozdu in jih veliko pogine, če pride prehud mraz v panj. Zato panje skrbno ovij s slamo ali s cunjami, pa večkrat pogledaj, da se miši ali netopirji ne vgnezdijo in ne pridejo celo v panj.

Poučni in zabavni del.

Okrajni zdravnik.

Povest. — Spisal Srečko.

(Dalje).

Drugi dan, kar je bila doma, že se je dolgočasila neznansko, kakor je namreč potožila materi. Družbe ni imela nikake, da bi se po svoje zabavala, torej se jej ne smemo čuditi, da je materi pričela opisovati svoje Graško življenje, tako natančno, kakor bi se morebiti, katera druga ne upala:

„Ah mama mesto, mesto to je za mladega človeka nekaj!“

Na dolgo in široko je opisovala mesto Gradec, kakoršno je bilo takrat, s prirojeno natančnostjo. Pripovedovala je o vsaki posamezni večji stavbi, o cerkvah, o sprehodih. Risala je z neprisiljeno zgovornostjo vse institutske razmere z vsemi malenkostmi. Dopovedovala je materi, kako so šli včasih za njimi mladi častniki, kadar